

● شەتەلدىك اىگىلى ادهبى تۋىندىلارنىان تاڭدا ماللار ●

ارسلو

لەۋ. تولستوي (روسسىيا)

شىنجاڭ اسەمونەر- فوتوسۋرەت باسپاسى

شەتەلدىڭ ايگىلى ادەبىي تۋىندىلارنىڭ
تاخمىدالىلار

ارسلۇ

لەۋ تولستوي (روسىيا)

ھانزۇشادان اۋدارغان : سۇلتان ىماش ۇلى

شىنجاڭ اسەمونەر - فوتوسۋرەت باسپاسى

بۇل كىتاب جۇڭگو جاموسىپىرىمدەر باسپاسىنىڭ 2000 - يىلى چەلتوقسان ئېيىنىڭ باسپاسى
ئېيىنىڭ باسپاسىنىڭ ساي اۋدارىلىپ باسلىدى.

جاۋاپتى رەداكتور: قاھار ئىسلامجان

مۇقاپاسىن جويالاعان: ازات بولات ۇلى
ەر جان تىلەۋ ۇلى

جاۋاپتى كوررەكتور: گۈلى
بەكىتكەن: قاھار ئىسلامجان ۇلى

شەتەللىك ايگىلى ادەبىي تۈنىدىلارنىڭ تاڭدامالىلار

لرلىۋ

شىنجاڭ ئىسەمىنەر - فوتوسۈرەت باسپاسى باستىردى

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۈكەنى تاراتتى

شىنجاڭ شىنخۇا باسپا زاۋودىدا بىت جاسالدى

شىنجاڭ شىنخۇا باسپا شەكتى سەرىكتىگىندە باسلىدى

2009 - يىلى تامىز، 1 - باسپاسى 2009 - يىلى تامىز، 1 - باسلىۋى

فورماتى: 787×970 1/32 باسپا تاباغى: 5.75

ISBN978-7-5469-0028-5

باغاسى: 7.50 يۋان

本书根据中国少年儿童出版社 2000 年 12 月第 1 版第 1 次
印刷版本翻译出版。

责任编辑:卡哈尔·伊斯拉木江

责任校对:古丽

阿扎提·巴拉提
美术编辑:叶尔江·铁流

审 定:卡哈尔·伊斯拉木江

世界经典文学作品赏析

复活 (哈萨克文)

苏里堂 译

新疆美术摄影出版社出版

新疆新华书店发行

新疆新华印刷厂制版

新疆新博文印刷有限公司印刷

2009 年 8 月第 1 版 2009 年 8 月第 1 次印刷

开本: 787×970 毫米 1/32 印张: 5.75

ISBN 978-7-5469-0028-5

定价: 7.50 元

اۆتۈر تۋرالى

لەۋ نيكولايەۋىچ تولستوي (1828 - 1910) — ورس جازۇشىسى . ارعى اتالارنان اقسۇيەكتەر تۇقىمى . ءوزى — گراف . ەكى جاسىندا شەشەسىنەن ، 1837 - جىلى كەنەت اكەسىنەن جەتم قالدى . ول العاش اقسۇيەكتىك سەمىيادا ، كەيىن اپالارىنىڭ قولىندا تاريەلەندى . 1841 - جىلى تولستويىلار سەمىياسى قازان قالاسىنا كوشىپ كەلىپ ، پ . ي . يۇشكوۋانىڭ قامقورلىعىندا بولدى . 1844 - جىلى ول دىپلومات بولۇ ماقساتىمەن قازان ۋنيۋەرسىتەتىنىڭ شە . عىس تانۇ فاكۇلتەتىنە ءتۇسىپ ، 1845 - جىلى زاڭ فاكۇلتەتىنە اۋىستى .

1847 — 1851 - جىلعا دەيىن ءومىر جولىن نىزدەسە . تىرۋمەن بولدى . جاس كەزىندە ول ج . ج . رۇسسو شىعار . مالارىنا قىزىقتى ، چ . دىككەنس ، ل . ستەرن . فى . شىلە . لەر ، ا . س . پۇشكىن - ن ، ن . ۋ . گوگ - ول ، م . ي . ۋ . لەرمونتوۋ ت . ب . جازۇشىلاردىڭ شىعارمالارىن وقىپ ، اسەر الدى .

1851 - جىلى ول كاۋك - ازعا كەلدى ، ونىڭ

تۆۋرچەستۆۋولۇق ەڭبەگى ۋىسى كەزدەن باستالدى . سول
جىلى ول ءوزىنىڭ بىرنەشە شىعارماسىن («كەشەگى كۈن»
نىڭ تارىخى» اتتى تۇڭغىش اڭگىمەسىن) جازدى .

1852 - 1855 - جىلعا دەيىن «سوۋرەمەنىك»
جۇرنالىنا جازۋىشىنىڭ «بالالىق» ، «ەرەسەكتىك» ،
«سەۋاستوپول اڭگىمەلەرى» باسىلىپ شىقتى ، ول كاۋكاز
سوعىسىنا تىكەلەي قاتىسىپ (1851 - 1853) ، ودان
العان اسەرىن تۆۋرچەستۆۋولۇق ەڭبەكتە-ەرىنىدە پايدالان-
دى («كازاكتار» 1853) .

1855 - جىلى تولستوي پەتەربۇرگكە كەلىپ ، «سوۋ-
رەمەنىك» جۇرنالى رەداكسىياسىنداى ادەببەتشلەرمەن ،
ن . ا . نەكراسوۋ ، ي . س . تۇرگەنەۋ ، ي . ا . گونچاروۋ ،
ن . گ . چەرىنشەۋسكى ت . ب . جازۋىشلارمەن تانىستى .
1856 - 1862 - جىلعا دەيىن ونىڭ ومىرىنىدەگى
تۆۋرچەستۆۋولۇق اماليات كەزەڭى بولدى . «پومەششىكتىڭ
تاڭ ازاقى» (1856) اڭگىمەسىن ، «كازاكتار» (1853-
1863) ، «البەرت» (1857 - 1858) پوۋەستەرىن ،
«سەميا باقىتى» (1858 - 1859) رومانىن جازدى .

1862 - جىلى ول ياسنايا بوليئانادا شارۋالاردىڭ بالالا-
رى ۋىشىن مەكتەپ اشىپ ، پەداگوگىكالىق جۇمىسپەن
شۇغىلداندى . «ياسنايا بوليئانادا» (1862) اتتى پەداگوگى-
كالىق جۇرنال شىعاردى . ول پەرداگوگىكالىق سىكە 70-

جىلداردىڭ باسنىدا قايتا كىرىسىپ ، «الپىيە» (1871-
 1872) ، «جاڭا الپىيە» (1874 - 1875) جازدى .
 تولستوي پراكتىكادان تىس دەرەگى جوق پەداگوگىكا-
 نىڭ نەگىزسىز ەكەنىن كۆرسەتتى . ول تاجىرىيەنى قورنىتا
 بىلگەن پەداگوگىكا عانا عىلىم بولادى دەپ تۇجىرىمدادى .
 الايدا تولستوي پروگراممانىڭ الدىن الا دايىندالۋىنا ، تۈ-
 راقتى ساباق كەستەسىنە قارىسى بولدى . 60 - جىلدارى
 ول ورنىبورغا ، سامارا دالاسىنا بارىپ قىمىزبەن ەمدەلدى .
 جەرگىلىكتى خالىقتاردىڭ تۇرمىسىمەن تانىستى .
 جازۋىشنىڭ «سوعىس جانە بەيىتتىلىك» رومانىنىڭ
 جازىلۋى (1863 - 1869 ، شىعا باستادى) — ورس جانە
 دۇنيە ءجۈزى ادەبىيەتىندەگى ەرەكشە قۇبىلىس بولدى . وسى
 ءبىر اسا قۇندى تۋىندىدا تولستوي پىسخولوگىيالىق رومان-
 نىڭ جان - جاقتى تولىق قاندى مول وقىعالى ءتۈرىن
 جاسادى . بۇل رومان تولمىدىلىغمەن ، بەينەلەرنىڭ ۇيلە-
 سمىدىلىگىمەن ، وقىعالارنىڭ رەتتى سالالانۋىمەن ەرەكشە-
 لەندى . مۇندا ورس تايىعاتى تەڭدەسى جوق شەبەرلىكىپەن
 سۈرەتتەلگەن . «اننا كارەنىنا» (1873 - 1877) رومان-
 نىندا ءۇش سەميانىڭ تاريحى قىزىقتى سۈرەتتەلدى . بۇل
 روماندا ءومىر قايشىلىقتارى مەن ادامنىڭ شكى سەزىمدە-
 رى اسا دارىندىلىقىپەن بەينەلەنگەن .
 تولستويدىڭ دۇنيەگە جاڭا كوزقاراستارى «تاۋبەگە

كەلۋ» (1878 - 1880) ، «مەن دىنگە قالاي سەنەمىن»
(1882 - 1884) اتتى شىعارمالارنىڭ ئىككىنچى كۆرۈنىشى .
ول دىنگە سىن كۆزىدىن قاراۋ كەرەك دەپ ۋاعىزدايدى .
«يۈان يىلچىنىڭ ئومۇرى» (1884 - 1886) پۈتۈرۈلۈپ بولمىغان
ئومۇرىنى بوسقا ئۆتكۈزگەن دىندار ، باي ئادامنىڭ سوغىچى
ئۆلۈشى ، «كەرەپچەروۋ سوناتاسى» (1887 - 1891) ،
«پەرى» (1889 - 1890) پۈتۈرۈلۈپ بولمىغان مەخسۇس
بات جولىدىكى كۆرۈنىشى سىپاتىدا .

ۋالى جازۋىشى دراممەن دە شۇغىلدانىپ ، 80 - جىلدا .
دارى «قاراڭغىلىقتىڭ كىمى» (1886) دراممەس - ن ،
«ئارتۇقچىلىق جەمىستەرى» (1886 - 1890) كۈمەدىياسى
جازدى . وندا قالانىڭ قىستاققا ئاسەرى ، ئۆمەسەرلىك پەن
ئادامگەرلىك كۆرسەتلىدى .

90 - جىلدارداكى نەگىزگى ھەيئەت - «ئارلىۋ»
(1889 - 1899) رومانى . تولستوي كەيىن «قاجى مۇ -
رات» («ھادىيە مۇرات» ، 1886 - 1904) ، «جالغان
قاز» (1902 - 1911) ، «بالدان كەيىن» (1903)
پۈتۈرۈلۈپ بولمىغان ھەيئەتلىرى ، «ئىرىلىك» (1900 -
1911) پەسلىنىپ جازدى .

ۋ . گ . كورولەنكو ، ي . ا . بۇيىنى ، ا . ي . كۆپرەن
ت . ب . قولداغان تولستويىنىڭ داستانلىق رەئىزىمى .
گوركى ئارقىلىق جاس سوۋەت ادەبىيەتىنى ئىشلىتى . شەتەل

جازۇشلارنى (گ . فلوبەر ، گ . موپاسسان ، ر . روللان ،
س . چۆيگ ، ت . مانن) تولستويدىڭ دارىنىن جوعارى
باعالادى . ت . مانن «گەتە جانە تولستوي» (1923) اتتى
كولەمدى زەرتتەۋ جازدى . م . گوركى «لەۋ . تولستوي»
وچەركىندە تولستوي ۋومىرىن تەرەڭ سۆرەتتەدى .
ۋ . ي . لەنين لەۋ . تولستويدى «ورىس توڭكەرىسە-
نىڭ ايناسى» دەپ باعالادى . تولستوي تۋرالى ۇلى كوسەم-
نىڭ ماقالالارى 1924 - جىلى جىناق بولپ باسىلدى .
تولستويدىڭ شىعارمالارى تولق جىنالىپ ، 90 توم بولپ
جارق كوردى . قازاق تىلىندە تولستوي شىعارمالارى
1924 - جىلدىن بەرى الدە نەشە رەت كىتاپ بولپ شىق-
تى .

بىرىنشى بۆلۈم

1

الدە نەشە بۇز مىڭداغان ادام مەكەندەنگەن بۇل قالا-
 شىق ۇلى تابىعاتتان كورمەگەن قورلىقتى كورگەنمەن ،
 كوكتەم بۇدال ۋاعىندا كەلدى . كۇن نۇرى بەينە مەيىرىمدى
 انانىڭ جۇمساق الاقانمەن سىپاعانى سەكىلدى جەر بەتن
 بۇپتى . قۇراغان جاساڭ قايتادان جاندانىپ ، اۋەل دەسەڭ ،
 جارتاستاردىڭ اراسىنان بوي بەرمەي شىعەپ كەلە
 جاتىر . . .

بۇراق ، كوكتەم شۇاعى اباقتىنىڭ قالىڭ دۋالىنىڭ
 شىنە وتە المادى .

بۇگىن — ساۋىردىڭ 28 - جاڭگاسى ، اباقتىداى
 بۇش قىلمىسكەر سوتقا اپارىلىپ تەرگەلەتن كۇن . ونىڭ
 بىرەۋى ەركەك ، كەۋى ايل ، ال ەكى ايلدىڭ بىرەۋى باس
 قىلمىسكەر ، ول تەرگەۋگە بولەك اپارىلادى . وسى بۇيرىقتى

ەستىگەن اباقىتى باستىعى كۈزەتتى ايلەمەن بىرگە كوزگە تۇرتسە كورگىسىز ، قولقانى اتاتىن قاپىرىق ايلەلدەر كامەرا- سىنا باردى . قۇلىپ شىرت ەتىپ اشلىپ ، اباقىتى باستىعى ەسكىتى اشقاندا ، جاڭايدان ارمان كۈلىمىسى ءيس بۇرىق ەتتى .

— ماسلوۋا ! سوتقا ءجۈر ! — دەپ اقىردى دا ، ول ەسكىتى جاۋىپ تۇرا قالدى .

اباقىتى ءشى ابر — دابىر بولدى . ارادا ەكى مىنۇتتاي وتكەن سوڭ سۇڭقاق بويلى ، كەۋدەسى شىعشقى ەتتى — جوندى قىز بەرى قاراي ءجۈردى . ول سىرتىنان سۈرى پالتە كىگەنمەن ، ونىڭ شىنەن كىگەن اق يوپكاسى مەن اق شاعى كويلەگى شاققىپ باسنىداق جاۋلىعىنا جارا- سىپ تۇر . ماڭداينىداق قارا بۇيرا كەكىلىن جاۋلىغىنىڭ استىنان اتى شىعارىپ قويغان سىياقتى . ونىڭ ۇزاق قىناۋ كورىپ قامالىپ ، اباقىتىدا اپپاق قۇداي اعارعان اققۇباشا ءوڭى بازدا جاتقان پارەنگىنىڭ ۇلپا وركەنن كوز الدىعا ەلەستەتەدى . ءسىپ — دومبىعپ ، ءبىر سىڭارى ءسال قىعاش تارتقانمەن ، قاراقاتتاي مولدىرەگەن قوس جانارى اق جۈزىنە قۇپ جاراسىپ ، جايىناپ تۇر . اباقىتى باستىعى ەسكىتى جابا بەرگەندە وڭىندە قان — ءسول قالماغان ، جانارى وڭمەننەن وتەتىن كەمپىر ءجىمدى بەتىن ەسكە- تەن شىعاردى . ءبىراق اباقىتى باستىعى ونى ەسكىپەن يتە-

رېپ قايتا كىرگىزدى . اباقتى ۋىشى قىران كۈلكى بولدى .
وعان بوي بەرمەگەن كەمپىر تەرەزەگە بارىپ ۋىنى قارلى-
عىپ داۋىستادى :

— ايتپاي قاسارسىپ وتىرىپ ال !

ماسلوۋا اباقتى باستىغىنىڭ سوڭىنان ەرىپ ، باسبال-
داقتان ۋىسىپ ، ايەلدەر كامەراسىنان ارمان كۈلىمىسى
ساسىق ، بىتىقى — شىتىقى ەرلەر كامەراسىنىڭ الدىنان
ۋىتىپ ، سان — ساناقسىز تەسىك قاراعان جانارلارغا كوز
سالىپ ۋىجۈرىپ وتىرىپ كەڭسەگە بارىپ كىردى . قۇرال
ۇستاعان ەكى اسكەر تۇر . خاتشى تەمەكى ساسىعان جۇجاڭ-
تى اسكەرگە ۇستاتىپ ، ماسلوۋانى نۇسقاپ ، — اكەتىڭدەر
انانى ، — دەدى .

كۈشەدەگى جۈرگىنىشلەر توقتاي قالىپ ماسلوۋاغا
تاڭدانى قارايدى . بالالار ۇدىرەيىپ ، مىناۋ ايەل قاراقشى
ەكەن دەيدى .

ماسلوۋا توڭىرەگىندەگىلەردىڭ تەسىلە قاراعانىن ەب-
لىپ كەلە جاتقانمەن كاننەن — كاپەرسىز ، شىتەي قۋانىپ
كەلەدى .

ۇن دۈكەننىڭ الدىنان ەركىن ۇشىپ جۈرگەن كەپ-
تەرلەر ادام بالاسىنان جاسقانار ەمەس . ماسلوۋا باسىپ
كەتە جازداغان كوك كەپتەر ماسلوۋانىڭ بەتىن جاناي
ۋىتىپ ، پىر ەتىپ ۇشا جونەلدى . بۇعان ەزۋ تارتىپ جىمى-

ھان ماسلوۋا ۋوز ھالىن ويلاپ اۋىر كۇرسىندى . . .

2

ماسلوۋا كۇڭنەن تۇعان شاتا قىز ەدى . شەشەسى قىر -
دا بەسىك كورمەگەن ەكى پومەششىك ايەلدىڭ مالىن باعا -
تىن ونىڭ ناعاشى اپاسىنىڭ جانىندا جۇمسىستەيدى .
ماسلوۋاغا بوساناردان بۇرىن تاپقان بالاسىنىڭ بەسەۋى دە
شەتتەپ كەتكەن ەدى . ال بەيساۋات جۇرگىشى سىگاننان
تاپقان التىشى بالاسى دا بۇيتە بەرسە امان قالماستى ەدى .
بىر ءتاۋىرى ، پومەششىك ەكى ايەلدىڭ بىرەۋى بىر كۈنى
قايماقىتى كوگەرتىپ جىبەرىپسىڭ دەپ مالشى كۇڭگە
ۇرسقالى قوراعا كەلگەندە نارەستەسىن باۋىرىنا باسىپ ،
ۇيىقتاپ جاتقان كۇڭنىڭ ۇستىنەن تۇسەدى ، — بالاسى
نەدەگەن سۇيىكىمدى . . . دەپ شىنە ارامدىق بۇككەن پو -
مەششىك ايەل بۇل بالانى اسراپ الماقشى بولادى . سوز -
سولڭ نارەستە قىزدى شوقىندىرىپ ، وعان قوسا اس - سۇ
بەرىپ قارايلاسىپ تۇرادى . نارەستە قىز اجالدىن قۇتلىپ امان
قالادى .

قىز ۇش جاسقا شىققاندا شەشەسى اۋىرىپ دۇنيە

سالادى . ال ئاعاشى اپاسى جيەننن اسراۋدى اۋىرسىنىپ
ونى پومەششىككە بەرەدى . ەكى كوزى قاراقاتتاي جايىنان ،
سۈيىكىمدى قىز بەسىك كورمەگەن ەكى ايەلگە ۇلكەن جۇبا-
نىش بولدى .

بەسىك كورمەگەن اپەكەلى - ەسىكىلى ەكى ايەلدىڭ
كىشىسى اڭقىلداغان اقپەيىل سوفيا يۋانوۋنا قىزدى باۋىرىنا
سالىپ باعىپ الدى دا ، ونىڭ اپەكەسى مارييا يۋانوۋنا قابا-
عن قارسى جاۋىپ تۈيىلە بەردى . سوفيا يۋانوۋنا قىزدى
اسراپ ادام قاتارىنا قوسامىن دەسە ، مارييا يۋانوۋنا ونى
كۇڭ ەتىپ ۇستاماقشى بولپ ، قىت ەتسە ەوشىن سودان
الىپ ەجۈردى . قارىعى اشلىماغان سورلى قىز بىرىنەن -
ەبرى مۇلدە باسقاشا ەكى ەتۈرلى تارىيەنىڭ كەسىرىنەن
جارتىلاي كۇڭ ، جارتىلاي وگەي قىز بولپ ەوستى . تىم
قۇرىعاندا ، وعان تاۋىرلەۋ ەسىم دە بۇيرىمادى : كاتكا دە-
گەن قورلى ەسىم دە ، كاتەنكا دەگەن ارداقتى ەسىم دە ودان
ىرگەسىن اۋلاق سالىپ ، ورىستارداعى ەڭ ەلەۋسىز كاتىۋشا
دەگەن ەسىمەن اتالدى . ەارى جەڭىل - جەلىپى ەۋي
شارۋاسىن سىتەپ ، ەارى ەكى ايەلگە كىتاپ وقىپ بەرىپ ،
ەرمەك بولدى .

ەسويتىپ ەجۈرىپ قىز 16 جاسقا شىققان جىلى ەكى
ايەلدىڭ ستۋدەنت ، شىرىگەن باي كىناز نەمەرەسى كەلدى .
كاتىۋشا وعان اڭسارى اۋىپ عاشىق بولدى . ارادا ەكى جىل

وتكەننەن كەين جىگىت سوعىسقا بارا جاتقان جولىندا قىزدىڭ ۋىيىندە ءتورت كۈن ەرۋ بولدى ، ەرتەڭ جۈرەمىن دەگەن كۈنى كاتىۋشانى ازىرىپ ، نامىسنا ءتىپ ، كەلە - سى كۈنى كاتىۋشاعا ءجۈز رۋبلى ۇستاتىپ جولىنا ءتۈس - تى . قىز ءوزىنىڭ جۇكتى بولپ قالغانىن جىگىت كەتكەن 5 ايدان كەينىن بارىپ ءىر - اق ءبىلدى .

وسدان سولڭ ەسى شىعپ ، ەبى قاشپ ، جۇمىسقا پەيلى سوقپاي ، الا كوڭىل بولا بەرگەن سولڭ كاتىۋشانى ولار جۇمىستان بوساتىپ جىبەردى .

كاتىۋشا ونان شىعپ ، ساقشى بولمىشەسى باستىعد - نىڭ ۋىيىنە 3 اي كۇڭ بولدى . جەلىگى قايتىباغان تاتقۇمار ساقشى باستىعى وعان قىرىنداپ ەسىن شىعارا بەرگەن سولڭ ، ونى ماڭاينا جولالتپاي ”مالعۇن“ ، ”جەزوكشە“ دەپ تىلدەگەن كاتىۋشانى جۇمىستان بوساتىپ ، جولىنا سالىدى . وسى تۇستا اي - كۈنى جەتىپ امان - ەسەن بوسانغان ونى اۋىلدا اراق ساتىپ ، تۇت انا بولپ جان باعپ جۇرگەن كەمپىر ۋىيىنە كىرگىزىپ الدى . امال نەشىك ، تۇت انا سىرقات ايەلدى بوساندىرعاندا ، ونداى بەزگەك اۋىرۋىن كاتىۋشاعا جۇقتىرىپ ، ۇل نارەستەنى باعىمجاناغا بەرۋدەن باسقا امال تابا المادى . بالانى اپارغان كەمپىر ول بالا بارا سالىپ شەتىنەپ كەتتى دەگەن حابار اكەلدى .

تۇت انانىڭ ۋىيىنە كەلگەندە اكەلگەن كاتىۋشانىڭ بار -

لىق جىعان - تەرگەن مال - مۈلكى 127 رۇبلىدىڭ 27 رۇبلىن ءوزى تاۋىپ ، ءجۈز رۇبىلىن ازىرىپ ونىڭ نامى - سىنا تىگەن الگى جىگىت بەرگەن ەدى . ول ونى كۈتىنۋە - نە ، ءشىپ - جەمىنە جۇمىساعاننان قالعاننى كۈپەس قولى كىم سۇراسا سوعان بەرىپ ، قالتاسى ابدەن قاعىلعان سوڭ ، كاتىۋشانىڭ ەتەگى قۇرعاپ ، دەنەسى سەرگىگەننەن كەيىن باسقا ءبىر جۇمىس تاۋىپ سىتەۋدەن باسقا امال قالماى . ەندى ول ءبىر ورمان قىزمەتكەرىنىڭ ۇيىنە كەل - دى . كىم بىلگەن ، ول دا ساقشى باستىعى سياقتى كەلگەن كۈننەن وعان سۈيىكەنىپ قىرىنداي بەردى . كاتىۋشا ونى ءيىتىڭ ەتىنەن ارى جەك كورىپ ، ونان ات تونىن الا قاشقانمەن ، ونىڭ تاقىمىنان قۇتلا المادى . مۇنى كوزى شالىپ قالعان ونىڭ قاتىنى ، كەرەك دەسە ، جۇمىس اقسىن دا بەرمەي ، كاتىۋشانى ۇيدەن قۇپ سالىدى .

وسى كەزدەن باستاپ ”كاتىۋشا“ اتانغان ءداۋىرى اياق - تاغان ماسلوۋا ناغاشى اپاسىنا قارا تارتىپ قالاعا باردى . شاعىن كىرگانا اشىپ ، جان باعىپ ، وعان قوسا اراقكەش كۈيەۋىن اسراپ ارەڭ جۇرگەن ناغاشى اپاسى ماسلوۋاغا كىر جۇعىزدى . ءبىراق مۇنداعى جالشى ايەلدەردىڭ قىنا - لىپ جۇرگەننىن كورىپ ، ولارعا كۆرسەتكەن قورلىقتى قۇ - داي ماعان كۆرسەتە كۆرمەسەن دەپ جابىرقاپ - جاسىعان ماسلوۋا تالەيمىدى سىناپ كۆرەيىن دەپ جالشى تانىستىرا -

تىن ورنىغا كەلدى . وعان باعىنا جاراي مارجان تاعىپ ،
جۈزىك سالپ ، الەم - جالەم جاسانغان بايىشە كەزىكتى .
ماسلوۋانىڭ ۋەمان - جايىن ۇققاننان كەيىن ، بايىشە مە-
كەن - ۋەجايىن ايتىپ ، ماسلوۋانى ۇيىنە شاقىردى .
ماسلوۋا بايىشەنىڭ ۇيىنە باردى . بايىشە شەلپەك سا-
لىپ ، شاي قۇيىپ ، ۋەتاتتى شاراپ بەرىپ ، استى - ۇستىنە
ۋەتۇسىپ كۇتىپ الدى . مەرت جابىلىپ ۋەتۇن بولدى ،
اعىزۋداي شاشى جەلكەسىن باسقان اق ساقالدى شال وسى
ۇيگە كەلدى . ۋەۋى يەسى بايىشە وعان :

— قىردان جاڭا كەلگەن قىرشىن قىز ، — دەپ
سىبىرلاعانداي بولدى دا ماسلوۋاغا : — ول ۋوزى جازۋ-
شى ، قالتاسى تولعان اقشا ، كوڭىلىنە جاقساڭ ، ول سەن-
نەن اقشاسىن ايامايدى ، — دەپ تۇسىندىك ايتتى .
ماسلوۋانى ايتقانداي ۇناتا قالعان جازۋشى تانىسقانى ۋەش-
ماسلوۋاغا 25 رۇبلى ۇسىندى . ارادا بىرنەشە كۇن وتكەن
سولڭ ول ماسلوۋانى تاغى دا 25 رۇبلى بەرىپ ، اۋاشا
پاتەرگە شاقىردى .

جازۋشى مايلاپ الپ بەرگەن پاتەردە تۇرغان ماسلوۋا
كورشىسى — دۇكەنشى جىگىتتى ۇناتىپ قالدى . ماسلوۋا
مۇنى جازۋشىغا ايتىپ ، قونىس اۋداردى ، ۋەسلى ماسلوۋا —
مەن باس قۇرايمىن دەپ جۇرگەن دۇكەنشى جىگىت ۇندە-
مەي جولنا ۋەتۇستى دە ، ماسلوۋا سوپايىپ جالعىز قالدى .